

« zurück blättern vor »

SZUTER subst. m. sgl., ab 1812; auch *szutr*; ‘kleine Gesteinssplitter, die zum Bestreuen der Straßendecke usw. verwendet werden’ – ‘drobno pokruszone kamienie używane do wysypywania nawierzchni dróg itp., tłuczeń’: 1812 GLw dod.103 8, Nowo *Na brzegach Sanu pod Sośnicą ściągą uwagę znaczna ilość kamienia drobotwardego zwanego szutr, którego używaią do powierzchniowej trwałości dróg krajowych publicznych.* ◦ 1869–1870 Pol Obrazy II 62, DOR *Stryj, pod kątem prawie prostym wpadając do Dniestru, bieg takowego wicherzy i koryto szutrem zanosi.* ◦ 1913 Kieszk.Wiosną 20, DOR *Na lewo i prawo nic tylko olbrzymie głazy, wśród których wąska drożyna zasypiana szutrem.* ◦ 1952 Braun Lewanty 175, DOR *Dwóch ludzi kopano doły (...) chwilami natrafiali na warstwę gruzu czy szutru, pozostałego z jakichś dawnych robót.* – Sw, DOR (bud. geol.). ◦ **Var:** *szuter* subst. m., 1865 DP 229 2, Nowo – Sw (bud. geol.), DOR; *szutr* subst. m., 1812 GLw dod.103 8, Nowo – nur Sw. ◦ **Etym:** nhd. *Schotter* subst. m., ‘zerbröckeltes, zerriebenes Gestein’, GRI. ◦ **Konk:** *szaber* subst. m. sgl., bel. seit 1847–1912, DOR, zuerst geb. SWIL. ◦ **Der:** *szutrowy* adj., 1869–1870 Pol Obrazy II 62, DOR, zuerst geb. Sw; *szutrować* v. imp., ‘mit kleine Steinen ausschütten’, [hapax] 1938 Lep.Madag. 194, DOR, zuerst geb. Sw; *szutrówka* subst. f., zuerst geb. Sw. ❖ Der Nominativ *szutr* (1812, G[[azeta]] Lw[[owska]], Nowo) ist eine hyperkorrekte Rückbildung (vgl. *wiatr* nom., *wiatru* gen. gegenüber mundartlich *wiater*) nach dem Stamm der Casus obliqui *szutr-*. Der Ort des Erstbelegs Lemberg und sein Inhalt (öffentliche Straßenarbeiten in Galizien) scheinen auf eine österreichische Herkunft des Lehnwortes hinzuweisen.

« zurück blättern vor »